

Авторка статті:

Таміла ЯРОШОВЕЦЬ,

здобувачка

ОП Соціальна робота. Соціальна педагогіка

Наукова керівниця:

Наталія СЕЙКО,

докторка педагогічних наук, професорка,

професорка кафедри соціальних технологій

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З ОБДАРОВАНОЮ МОЛОДДЮ

У сучасному суспільстві постає потреба у виявленні та навчанні обдарованої молоді. Вона впливає на культурний, економічний та інтелектуальний потенціал країни. Сьогодні спостерігається посилена увага до підтримки та розвитку талановитих, творчих молодих.

Обдарованість – індивідуальна потенціальна своєрідність задатків людини, завдяки яким вона може досягти значних успіхів в певній галузі діяльності [2, с.54]. Її необхідно своєчасно виявити і розвивати, бо інтелектуальний і творчий потенціал людей є рушієм прогресу суспільства. Дослідники вважають, що багато надзвичайно обдарованих людей не реалізували своїх можливостей через несприятливе виховання та вплив соціуму.

Питанням обдарованості займалися у своїх працях такі автори: Ю.З. Гільбух, О.В. Зазимко, О.І. Кульчицька, А.Н. Леонтєв, Б.М. Теплов.

Обдарована молодь характеризується порівняно високим розвитком мислення, тривалим запам'ятовуванням навчального матеріалу, розвинутими навичками самоконтролю в навчальній діяльності, високою працездатністю тощо. Їй властива висока розумова активність, неординарність, підвищена схильність до розумової діяльності, свобода самовияву, сформованість різних видів пам'яті, багатство уяви, швидкість реакції, вміння піддавати сумніву в науковому осмисленні певні явища, догми, стереотипи.

В рамках соціальної роботи з обдарованою молоддю використовуються різні види технологій: координаційні, інформаційні, діагностичні, розвиваючі. Варто звернути увагу на її соціальні особливості [1]:

1. Прагнення до самоактуалізації. Бажання розкрити свій внутрішній потенціал багато дослідників вважають головним спонукальним мотивом творчості молодшої людини. А. Маслоу стверджував, що творчість – невід'ємна характеристика самої природи людини, а творчі здібності закладені в кожному з нас.

2. Перфекціонізм – це бажання робити все найкраще. Постійне прагнення до досконалості нерідко стає незадоволенням собою, що відбивається на самооцінці, а часом стає причиною неврозів та депресій.

3. Самостійність базується в першу чергу на здатності до оцінки, вмінні регулювати власну поведінку та емоції, на соціальній автономності, сміливості та схильності брати на себе відповідальність.

4. Соціальна автономність. Близька до самостійності та нерідко приводить до труднощів у взаєминах. Навколишні нерідко бувають нетерпимими до самостійної позиції творчо обдарованої молоді.

5. Егоцентризм виражається в нездатності стати на позицію іншої людини. Це пов'язано з обмеженістю досвіду.

6. Лідерство. У спілкуванні з однолітками (необдарованою молоддю) обдарована людина досить часто бере на себе роль керівника й організатора.

7. Змагальність, конкурентність – важливий чинник розвитку особистості, який зміцнює та загартовує характер. Досвід перемог і поразок, що набувається в ході різних

художніх, інтелектуальних, спортивних змагань, надзвичайно важливий у подальшому житті [1, с. 84].

8. Особливості емоційного розвитку. Емоційна сфера обдарованої молоді уразлива, особливо до критики. Її джерело – надчутливість, що йде корінням в особливості інтелектуального розвитку.

9. Творче сприйняття випадків. Випадковість не спрогнозуєш, проте уміння знаходити користь в непередбаченому збігу обставин – дуже корисна якість.

У сучасних умовах вимагає вирішення проблема творчої самореалізації обдарованої молоді в нових соціально-економічних умовах. В зв'язку з цим на державному рівні повинні проводитися заходи на розвиток природних задатків молоді на всіх рівнях, а також адресна підтримка кожної талановитої людини [3, с. 19].

Отже, соціальна робота з обдарованою молоддю має бути спрямована на виявлення обдарованої молоді і максимальне сприяння її розвитку. Напрями соціальної роботи повинні враховувати основні особливості обдарованих молодих людей в цілому і потреби конкретної людини. Необхідно створювати індивідуальні умови не тільки для освітньої діяльності молоді, але і для загальнокультурного розвитку, активного включення в соціум, усвідомлення і прийняття власного "Я". Адже, обдарована молодь – це майбутнє сім'ї та держави.

Використана література

1. Агарков О. А. та ін. *Технології соціальної роботи*: навч. посіб. Запоріжжя: Просвіта, 2013. 584 с.
2. Володарська М. О., Настенко А. І., Півлаєва О. М. *Робота з обдарованими дітьми*. Харків: Видавнича група «Основа», 2010. 190 с.
3. Гамзінова О. Схильності. Здібності. Обдарованість. *Психолог*. 2011. №1 117 С. 2.